

Van Meegeren schilderde tweemaal het Laatste Avondmaal, doch moest bij het uitbreken van de oorlog het ene (op de foto het bovenste) in zijn villa te Nice onvoltooid achterlaten, voordat hij de bewerking had kunnen toepassen, waardoor zijn vervalsingen de schijn kregen van „oud” te zijn. Het tweede (het onderste) schilderde hij later in Nederland; het werd voor 1.600.000 gulden verkocht.

DE VERVALSER

van Meegeren

Twee Brusselaars, Jan Botermans en Gustaaf Magnel, werken momenteel aan een opmerkelijke film. Tot onderwerp hebben zij gekozen het bekende boek van prof. Coremans, een uitvoerige studie over de vervalsingen van Han van Meegeren, die wekenlang de publieke mening in spanning heeft gehouden, niet alleen ten tijde dat zijn bedrog werd ontdekt, doch ook tijdens zijn befaamde proces en daarna.

De Brusselse filmers, die aan de K.I. een reeks foto's hebben afgestaan nog vóór de film haar voltooiing heeft bereikt, volgen het boek van Coremans op de voet. Zij tonen dus niet aan, hoe knap Van Meegeren heeft gewerkt, maar hoezeer deze handige man bedrog heeft gepleegd en om welke motieven. Ja, de film onthult iets

EEN ONTHULLENDE FILM

van het innerlijk van Van Meegeren, die, door een onmetelijk gevoel van minderwaardigheid geplaagd, zichzelf aan zijn medemensen heeft willen openbaren als een groot en bekwaam schilder. Aan de logica van boek en film ontkomt de aandachtige waarnemer niet.

Men mag dus zeggen, dat Botermans en Magnel niet uitsluitend hebben gezocht naar een stof, die hun een verfilming waard leek, maar dat zij hebben gezocht met het gevoel van mannen, die zich in bijzondere mate interesseren voor een bepaalde kwestie, waaraan een flinke dosis menselijkheid verbonden is. De film, die wij ten dele reeds hebben gezien, bouwt het bewijsmateriaal kundig en indrukwekkend op. De vergelijkingen tussen doeken en gedeelten van doeken zijn behalve verrassend ook indrukwekkend en maken een valse conclusie vrijwel onmogelijk. Wat Coremans betoogt in woorden, wordt in de film in visualiteiten verteld en de makers wendden alle scherpzinnige mogelijkheden van de film aan om hun redenering en die van de auteur kracht bij te zetten. Met andere woorden: zij hebben, hun aard getrouw, de filmtaal op wel sprekende wijze gebruikt, zodat men de film niet alleen met belangstelling, maar ook met geestdrift volgt — een conclusie, die wij, na het zien van enkele brokstukken, wel aandurven.

De hier gereproduceerde foto's uit de film met hun onderschriften geven een idee van de makelij. Het wachten is thans op het eindresultaat.

A. van Domburg

De beide regisseurs, Magnel en Botermans, aan de tractafel. Onder de camera ligt juist een foto, waarop onder meer het bekende kannetje staat afgebeeld, dat voorkomt op haast al de vervalsingen van Van Meegeren en dat in zijn atelier werd gevonden.

Een onderzoek met behulp van „macrografie”, dat is een moderne methode van sterke vergroting. Bekijkt u deze reeks van foto's eens. De bovenste is het bekende meisjeskopje van Vermeer. Daaronder dezelfde foto met een ruitje om een bepaald gedeelte. Dan volgen twee foto's naast elkaar; links het stukje uit de Vermeer, dat door een ruitje is omgrensd, rechts het overeenkomstige deel van een meisjeskopje uit een van de vervalsingen door Van Meegeren. En ten slotte nogmaals dezelfde partijen, maar nu macrografisch onderzocht, een methode, waarmee men veel meer ontdekt dan vroeger. Deze twee onderste foto's lijken in het geheel niet meer op elkaar, in tegenstelling tot de twee daarboven. Er valt uit te concluderen, dat het gedeelte rechts niet echt is.

